

جغرافیا ۲

فرسایش و انواع آن

عوامل تغییر چهره زمین

عوامل درونی:

حرکت صفحه‌های زمین □ گسل - رشته کوه - چین‌خوردگی

عوامل بیرونی:

هوازدگی - فرسایش

حرکات صفحات زمین:

این ورقه‌ها (پوسته و گوشته فوقانی) روی بخش خمیری شکل گوشته به آرامی حرکت می‌کنند.

ورقه‌ها از هم دور یا به هم نزدیک می‌شوند، به هم برخورد می‌کنند یا در امتداد هم می‌لغزند.

نتایج حرکت این ورقه‌ها طی میلیون‌ها سال، ایجاد چین‌خوردگی‌ها، رشته کوه‌ها، شکست‌ها و پیدایش کوه‌های آتشفشانی است.

هوازدگی:

عبارت است از فرایندی که طی آن، سنگ‌ها خرد و متلاشی و تجزیه می‌شوند.

عوامل موثر در هوازدگی:

سخت‌نگیر، یاد بگیر

جغرافیا ۲

فیزیکی: خرد شدن سنگها در اثر انبساط و انقباض، تغییر دما

شیمیایی: تغییر ساختمان کانیها و ترکیب شیمیایی سنگها

زیستی: تغییر فیزیکی و شیمیایی سنگها توسط موجودات زنده

سرعت هوازدگی در سنگها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد.

فرسایش:

آب جاری: حرکت رودها - طغیان و سیلاب - جابه‌جایی مواد - انباشتگی مواد

یخچال: حرکت یخچالی در اثر جاذبه - جابه‌جایی و جا کن کردن سنگها

باد: حرکت دادن ماسه‌ها و سنگها - کوبیدن آنها به سطوح گوناگون و سایش

امواج دریا: هجوم به صخره‌ها و سایش آنها - حمل رسوبات کف آب توسط جریانهای دریایی

انسان: بهره‌برداری انسان از محیط طبیعی: جاده - تونل - شهرسازی - سد - شخم زدن زمین و ...

فرسایش طبیعی در کوهستان:

با توجه به شرایط آب و هوایی و جنس سنگها، پیوسته هوازدگی فیزیکی و شیمیایی در کوهها رخ می‌دهد.

عوامل اصلی فرسایش کوهها:

جغرافیا ۲

آب‌های جاری: شیب زمین، خرد شدن سنگ‌ها، حمل سنگ‌ها، شکل دادن به دره‌ها به صورت V شکل

یخچال‌ها: ضخیم شدن لایه‌های برف و یخ، حرکت یخچال، جابه‌جایی سنگ‌ها، پدیدار شدن دره‌های U شکل

فرسایش انحلالی یا کارستی: حاصل حل شدن مواد معدنی سنگ‌ها در آبها است.

فرسایش طبیعی در بیابان:

باد عامل اصلی فرسایش در مناطق خشک و بیابانی است.

شرایط آب و هوایی خشک

وزش بادهای شدید و توفان

فقر پوشش گیاهی مناسب

وجود خاک نرم و ماسه

اشکال فرسایش در بیابان‌ها:

کاوشی:

دشت ریگی

چاله‌های بادی

کلوت

سخت‌نگیر، یاد بگیر

جغرافیا ۲

تراکمی:

گرز دیو (هودو)

تپه ماسه‌ای (دون)

اشکال فرسایش سواحل:

کاوشی:

طاقهای دریایی

غارهای دریایی

ستون سنگی

تراکمی:

آب سنگها

تپه‌های مرجانی

باتلاقها

دماغهٔ ماسه‌ای

مدرسه مجازی اینو